

DÉLI UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1908.

I. évf. SZERDA 31. szám.

December 16.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FÉNYES LÁSZLÓ

Felölős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

A kormányválság ügye a király előtt. Éjszakai puhítások Justh Gyula lakásán.

A válság.

Írta: Fényes László.

- dec. 16.

Komolyan hiszek a válságban. Nem azért, mert a függetlenségi párt az önálló bankot akarja, a koalíció többi része meg nem akarja. Annyi árulásba, elvtagadásba mentek már bele, miért ne egyeznének ki tehát önmagukkal most is. A választói jog, a szabadelvűség kérdése sem fogja őket szétválasztani, őket, akiknek csak egy elvük van: bezebebelni mindent, amit csak lehet. Hiszek a válságban, mert tudom, hogy a koalíció hű ehhez — az egyetlen — elvéhez.

Elfogytak az elfogyhatók. Minden őrszem-állás betöltve, minden jelentősebb igazgatósági tagság betöltve, minden titkos és egyéb tanácsossági cím elnyerve, az összes nagy szállítások elintézve: hogyan lenne hát komoly a válság? A koalíció vezetőinek elfogyott az abrakja, a koalíció tagjainak tehát mozogni kezd a lelkiismerete. A lelkiismeretük, az mindig a gyomruktól függ. A válság kérdésének elintézése csupán attól függ, hogy Wekerle kormányzasi áldozat fejében mit tud még elöteremteni és följajnlani a függetlenségi kisebb és nagyobb félisteneknek.

Elvekről, politikai becsületről beszélnek ezek az urak? Most kiderült, egy közülük kikerült cinkos meg nem cáfol, le nem tagadható előadása alapján derült ki, hogy mennyire törődtek ők az elvekkal és a politikai becsülettel. Közülük a legkülömbnek látszott: Andrassy Gyula is.

Mindazt a sok feladást, megtagadást, mindazt a sok árulást, amit elkövettek, mikor a hatalmat kezükbe vették, azzal mentették ki: az országának és a koronának egyaránt kívánsága az általános választói jog, ezt fogjuk megcsinálni és csak addig fogunk a hatalmon maradni, míg ezt megcsináltuk. A nemzetnek és a királynak a „szent Hazára” nézve már végzetessé való összeütkezés itt, ebben az új alapra való helyezkedésben kerülhet el, tehát itt kell dolgoznunk.

Az egész ország emiatt hagyja őket zavartalanul dolgozni és az

egész ország és minden egyes, józan fejű ember az egyenlő, általános titkos választói jogot értette a jelszó alatt, mintahogy egész Európában, minden ember ezt érti alatta.

Es ők már az első pillanatban elhatározták, hogy kihagyják belőle az általános, az egyenlő, a titkos jelszót, hogy amikor majd egy új szavazati törvényjavaslatot készítenek, hivatkozhasanak reá: hiszen nincsen papírra téve más... Csaló gépügynökök szokták ilyen módon jogukat bizonyítani a bíróság előtt, tudatlan jámbor parasztiokkal szemben.

Csaló gépügynökök és jámbor, tudatlan parasztok, csakugyan, ez az ország kultur-képe.

Andrassy Gyula gróf kezdettől fogva megmondta nekik, a kupéban is és a tanácsszobában is, hogy ő nem hive az általános egyenlő választási jognak, ők tehát, akik ez alapon és e jogon vették át a kormányzást: épen Andrassy Gyula gróftól bízták meg a belügyminiszteri tárcával, mert biztosak voltak benne: ennek a grófnak vannak vele született meggyőződései, ez hát csakugyan nem fogja megcsinálni...

Es Andrassy Gyula gróf. A gavalér. Akinek állítólag még a kabátja gallérja is a becsület cernájával van összevarva Miniszterterárai előtt megmondja, de az ország előtt állhatatosan elhallgatja és letagadja, hogy miképpen gondolkodik.

Igy csalták tudatosan az országot, egyik cinkosuk leplezte most őket, akad-e naiv ember, aki tehát azt hiszi, hogy az önálló bank ügyében ezúttal nem fognak csalni és az egész kérdést nem arra fogják építeni: kié legyen a hatalom, kinek mennyi jusson ebből?

Válság van. De nem a kormányzat válsága ez. A kormányzat szikla szilárdan marad hazug és jogfosztó. A lakmározók vesztik csupán össze és nagy és komoly és állandó válságban van: — nézzetek szét az országban — a nép. A milliók, akik éheznek, akik emiatt tudatlanok maradnak, akiknek még a vérét is elfogják venni.

A politikai korzón.

* A bankkérdés és a függetlenségi párt. Azzal ma már körülbelül mindenki tisztában van, hogy az önálló magyar jegybankból semmi sem lesz. A függetlenségi kurucok magatartását a közös bank szabadalmának meghosszabbítása esetén egészen világosan előre meg lehet jósolni abból, hogy a függetlenségi 48-asok tegnap egyformán tapsoltak Polónyi-nak, Justh-nak és Gaál Gasztonnak, akik megcsinálják az önálló bankot és Wekerle-nak meg Apponyi-nak, akik nem fogják megcsinálni a magyar jegybankot. Issekutz Győző és Kállay Tamás honatyák pedig fogadást kötöttek a bank felállításának kérdésében kétszáz szivar ereiéig. Nyilván tudják, hogy a bank ügye mindenképen — füstbe megy.

* Hol a politikai tisztesség? Ha piaci kofák olyan mázsás gorombaságokat vadognak egymás fejéhez, mint amikkel Wekerle traktálta tegnap a képviselőházban Polónyi, hát a nyelvelés a büntető írásbíró előtt nyer elintézést. Az a két parlamenti kofa azonban nem keres semmiféle becsület-reparációt, hanem a köpések nyomaival az arcukon, a színlalak mögött barátságosan mosolyogva kezelnek egymással. Talán még a rézbőrűek országában is hasonló becsületbevető leleplezések után a kipellengérezett államférfiu egy percig sem maradhatna meg állásában; minálunk azonban a legelső gentlemannek nyilvánított uralkodó első tanácsosa, akit a nemzet színe előtt hazugnak és csalónak bélyegeztek meg, ellentmondás nélkül vezetheti tovább az ország ügyeit...

* Apponyi gróf a bankkérdésről. A politikai következetesség mintaképe is megnyilatkozott tegnap a parlamentben. Teljes fényében ragyogtatta ékesszólási tehetségeit és ismét nagy szónoki sikert aratott. Olvassák el, kérem, ügyeimesen Loyola Ignác méltó követének a véleményét a bankkérdésben. Es azután már ismerik, ugyebár, a köztisztesség gáncs és félelem nélküli lovagjának meggyőződését az önálló magyar jegybank ügyében? Csak épen a 48-as képviselő urak nem tudták megérteni, hogy akarja-e hát a nemes gróf a bankelűntést vagy sem? Es mivel szégyenleték elárulni ebbéli tudatlanságukat vagy érteimtelenségüket, hát tüntetően lelkesedtek és tapsoltak a személynvesztő szónoki produkcióhoz.

A szittyia kentaurok.

Egy volt vezérő bizottsági taggyonása.

A kerítő. — A bécsi koncosztás. — A fűtyölös gróf. — Az esti államférfiu. — Korbács és kalóda. — Utálatos, de édes.

— dec. 16.

Vigyázat, naiv közönség. A koalíció csak mulat. Azt kérdeztem egyszer valamelyik kuruc-mameluktól: „Miféle parlament az, melyben nincs erős ellenzék?” A mameluk nyugodtan felelt: „Ha ellenzékre lesz szükségünk, azt is megcsináljuk magunk!” Igaza volt az okos ifunak. Az ilyen házilag készült, kieresztett és visszarendelt ellenzék a legmegbízhatóbb. Akik a hatalomba hosszú böjtölés után belekóstoltak, nem mennek el egykönnyen. „Nyeregben vagyunk!” — kiáltá diadallal a félegyházi bölcs a nagy leszerelés után. Es ők inkább kentaurokká lesznek, vagyis fuzionálnak a lóval, semhogy a lóhátról leszálljanak.

A megbélyegzett darabontok, ha lett volna parlamenti pártjuk, sokszorta többet értek volna el, mint ezek a nemzeti vezérek.

A kerítő.

Az alkusz, a politikai kerítő, aki ezt a prostitúciót szakértelemmel közvetítette és jutalmul Justiciát kapta ágyasul, vak dühében és bosszútól lángolva, nem mondott el még mindent. A perlekedő jelek takaróul szívesen használták ezt a kómikus szót: „vezérő bizottság”. A világnak ez a legnevetesegebb testületre reálsan sohasem létezett. Plénuma látszat volt, mert valósággal egy kis csoport intézle dolgait. Es midőn Fejérváry odadozta a hatalom száraz csontjait, melyről már minden hus, minden elv lefoszlott, ettől a pillanattól fogva a vezérő bizottság többé soha össze sem jött. Maguk csinálták a részese a kormányalakítást; a vezérő bizottságot még tisztelen el se temették.

A bécsi koncosztás.

Es azok a szent órák Bécsben! Milyen égi mulatság a visszaemlékezés a kabinetalakítás bájos részleteire. A néppárt berzenkedik, hogy Wekerlével nem megy egy kabinetbe. Nem bocsátja meg neki szabadelvű multját. Az alkusz, a tapasztalt politikai kerítő erre csak mosolyog: „Két miniszteri tárcza kellene nekik, de abból nem esznek. Ha nem jönnek, maradjanak.” Nos, hát ők jöttek és az alkusz, aki így beszélt róluk, ma nagy politikai elhagyatottságában a néppártnál kap vallási vigasztalást.

A fűtőlős gróf.

Egy kiváló grófi szociálpolitikus ingerülten hadakozik az alkuszszal, aki a kereskedelmi tárca helyett fumei kormányzóságot kínál neki: „Nem kell! Fűtőlős rátok!” Ez a fűtülés eredetiben zamatosabb volt és a kormányalakítók kritikája hatalmas. De a fűtülős nem ment ellenzéke. Szó sincs róla. Megbízható oszlop maradt.

Az esti államiérfü.

Es a félegyházi böcs, az esti államiérfü, entehetségének enlapiában legrokonszenvesebb méltatója? Bécsbe futott Wekerle ellen és az alkusz igazságügyminiszterségének meggátolására. Később Wekerle neki kínálja föl az alkusz csufos bukása után az igazságügyminiszteri tárcát, minthogy biztosítékot adott, hogy az ajánlatot komolyan nem veszi. Szépen összebékültek. Sőt egy gyékényen van az esti csillaggal a bukott alkusz is, akinek bukását ő üldözi a legdurvábban, a legböghendőbb igazságtalansággal. Ez az esti csillag, ez a negyedéves fényes bolygó, az önálló bank vezető fényessége. Lehet-e szabad-e ilyen forradalmakat komolyan venni?

Korbács és kaloda.

Justh? Majd ő menti meg a hazát? Ő egyszerűen kitaposott mesgyén jár. Szilágyi Dezső óta az elnökök buktatják el a kormányokat. Szilágyi Bánffy Apponyi Széllt és most Justh mintha elődei példáján lelkesülne. Pedig ez a szerep nem jár ki neki. Az önálló bank elárulást kisebb frivolitás, mint a házszabály-revizio. A koalíció nem az önálló baakért, hanem a házszabály-revizio meggátolására alakult. És Justh megcsináltatta a házszabály-revizio. Korbács-csal elnököl, a mentelmi bizottság kalodájával fenyeget. Az ő pályafutása legszébben jelképezi a koalíció erkölcs-tanát: összetöröm az elnöki emelvényt, aztán újra építtetem és reá ülök. Az ő zsebkendője nem fehér, mint Perczelé, hanem nemzetiszínű. Ez az egész!

Utálatos de édes.

Most adják a bankot. A külpolitikai helyzet azzal a reménnyel kecsegtet, hogy Bécs talán puhul. És ha nem, hát puhulnak ők maguk. A közvélemény? Annak is van csodaszere. Ha baj van, kiadják a jelszót: „Jönnek a darabontok, jönnek a szabadelvűek; itt a régi rendszer!” És mindenki meglapul leszerel megcsókolja lábuk porát: hadd pukkadjanak meg a darabontok és a szabadelvűek. Mert a helyzet utálatos, de a hatalom az édes.

...Mindezeket pedig egy volt vezető bizottsági tag mondja el ma. Olyan valaki tehát, aki jól ismeri a diszes társaságot. Vázsonyi Vilmos...

Justh bevonta a pártütés lobogóját.

Ejjeli tanácskozás az elnök lakásán.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 16.

Justh Gyuláról, a szolgabíróból lett kegyelmes urról régen köztudott, hogy más a politikája, ha mámoros jó kedve van — más a politikája, ha józan megfontoltsággal cselekszik...

Tegnap mámoros jó kedvében így handabandázott az Apponyival való konfliktus után:

— Egyelőre beérem Apponyi magyarázatával. Nem vagyok az az ember, aki idő előtt válságokat akar okozni. Ha Apponyi azt mondta volna, hogy csakugyan engem értett, nyomban szót kértem volna az ülésen. Csak öt percig

beszéltem volna, de ez éppen elég is lett volna.

Ezt mondta tegnap délbén... Éjszákára már józan megfontoltsággal más véleménye lett a dologról.

Hitelt érdemlő forrásból értesülünk ugyanis, hogy az éjjeli Justh Gyula házeinők lakásán bizalmas értekezlet volt, amelyben mintegy 20 olyan képviselő jelent meg, akik exponált hívei az önálló magyar jegybanknak.

Az értekezleten Justh Gyula tudatta a megjelentekkel, hogy a Apponyi gróffal történt incidens mindkét fél teljes melegegdedésére elintézészt nyert.

Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a bankkérdésben semmiféle önálló akciót nem indítanak, hanem elvi álláspontjuk változatlan fenntartása mellett bevárják a kormánynak ez irányban javaslatát és előterjesztéseit.

Az elnök egyuttal közölte a megjelent képviselőkkel, hogy Wekerle miniszterelnök azon fáradozik, hogy a bankküzönítés kérdésében olyan megoldást találjon, amely talán a függetlenségi pártot is kielégíthetné. Ez okból az elnök a leghelyesebb eljárásnak tartja, ha a párt ezidőszert semmiféle zavarokat nem okoz.

...Justh tehát behuza a pártütés lobogóját. Aki hitte, hogy komolyan bontotta ki: jelentkezzék!

Bukik a kormány.

Andrássy Gyula gróf a király előtt. — Minisztertanács küldte Bécsbe. — Fölösztatják a Házát.

— Távirati tudósítás. —

Bécs, dec. 16.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tegnap este ide érkezett, hogy ma a királynál audiencián jelenjen meg. Politikai körökben azt mondják, hogy Andrássy a király hívására jött Bécsbe, kihallgatását a politikai helyzet tette szükségessé s mivel Wekerle miniszterelnök az appropriációs vita miatt nem mozdulhatott el Budapestről, helyette jött Andrássy Bécsbe.

Wekerle alkalmasint vasárnap jön audienciára a királyhoz, aki különben a tegnapi nap folyamán gróf Zichy Aladár minisztert is kihallgatáson fogadta.

...A belügyminiszterhez közelálló tagadják, hogy politikai jelentősége lenne Andrássy utjának. Gróf Andrássy Sándor kijelentette:

— Tisztára magándologban ment. Ennek bizonyítéka, hogy családja több tagját is magával vitte.

Minisztertanács Kossuthnál.

Alkotmánypárti részről így nyilatkoznak Andrássy utjáról:

— Nem éppen a mai események vitték a belügyminisztert Bécsbe, de kétségtelen, hogy a kormány elérkezettnek látja az időt, hogy a helyzet függő kérdéseit tisztáztassa. Ahol számíthatunk eredményre, ott ezzel már most fellépésünk. Hogy mennyire nem magánügyben megy a miniszter, ennek megvilágítására elég annyi is, hogy kihallgatásra megy a királyhoz s ennek az audienciának messze kiható következményei lehetnek.

— Lehet szó a kormány lemondásáról?

— Ez ebben a percben nem fog következni. Ennek benyújtására Andrássy nem is illetékes, de utazását minisztertanács sem előzte meg, bár a kabinet tagjai találkoztak tegnap délután Kossuth lakásán.

— Vajon Andrássy nem valószínű meg bécsi utjával olyan egyéni elhatározást, mely állására befolyással van?

— Ez sem valószínű. A kabinet szolidaritás Utazásának közvetlen oka: reic-

rálás a helyzetről s a legközelebbi tendenciák megbeszélése. Multkoriban a katonai kérdésekben is kezdett Bécsben tárgyalást s ezt is folytatni akarja.

Uj fuzló-terv.

Anélkül, hogy a helyzetet sötétebb színben akarnók feltüntetni, idejegyezzük még, hogy Andrássy a választójogi bizottságot eleinte december hónapban később januárban akarta összehívni a választójogi javaslat tárgyalásának megkezdésére. Elutazása előtt azután kijelentette, hogy a bankkérdés annyira előtérbe nyomult, hogy ennek elintézéséig fölösleges volna a választójogi kérdéssel foglalkozni. Tegnap átadták a belügyminiszternek egy új fuzlós tervezetet. Andrássy mosolyogva elolvasta, azután csak ennyit mondott rá:

— Nagyon érdekes. De azt hiszem, már késő.

Házfelozlatás.

Vannak még akik a helyzetet nem látják annyira reménytelennek s ezek biznak a fuzló lehetőségében, melyben a függetlenségi párt kétharmada s az alkotmánypárt venne részt s mely a karteibank alapján állna össze. De ezek is aggodalommal gondolnak az új és erős ellenzéknek a bankkérdésben s az annexió dolgában való szereplésére s kétségtelennek tartják, hogy ha csak valami non putarem nem következnek be, ugy a fuzló kormánya is kénytelen lesz fölösztatni a Házát. Ebből a körből szivárgott ki az a hír, hogy a bankkérdésben van újabb formula.

Haase rechts! Haase links!

A magyar trónörökös Magyarországon.

— dec. 16.

Ferenc Ferdinánd a magyar korona várományosa, ismét Magyarországra jött nyulak közé. Ezuttal Pusztaszeren, Pallavicini Sándor ögróf ur vendége. Arról, hogy hogyan mulat a trónörökös, egy megszédült fejű riporter a többek közt így számol be a B. H. hasábjain:

Reggeli kilenctől délutáni négyig folyton nyom követtem a trónörökösöt. Először hatásra komornak néhezkesnek látszik, de aztán száz és száz apró mozzanattal merül föl, melyek annyira lebilincselnek, hogy megyek, mint az alvajáró a vadász után aki most a hantlázi földeken nyulakat, foglyokat és madarakat lő, de aki a mi királyunk lesz. Órákig gyalogolok utána. Inaim roskadnak. Hátam is fáj, gégém kiszáradt, néha azt hiszem leroxyok. Mégis, mint az elvarázsolt, megyek utána. Ferenc Ferdinánd királyi herceg folyton delibbnek, folyton erősebbnek, kedvesebbnek, fenségesebbnek tűnik föl. Az erdei uton a Mária-lepek előtt lehajolt fejével megy, mélyen megemelve kalapját.

Eddig csak ripacs vadászokat láttam, akik diadalmas arccal vonulnak a vadászba három-négy vaddal. Most egyremásra hull a kopasz galyakról a madár és az avart száz és száz lepuffantott nyul vére pirosítja, már holtra fáradván, megelégülten a látványosságot, de egy előttem mesébeli vadásztól nem tudok megválni. És a mikor Zsák vadászszal olyan közvetlenül beszél magyarul, mintha világlejében magyarul beszélt volna, a szívem heves dobbanásától el-elállt a lélekzetem. Nem tudom, a felhőzetnek vagy egy csodás meleg érzésnek a forró cseppje szaladt-e a pillámra. Ime, magyaroknak jóvendő királya, kit annyiszor megszólunk, ki iránt annyi kétséget támasztunk, itt szórakozik a pusztaszeri földön és magyarul szól a hajtókhoz — Próbálja meg: németül választ kapni a szegedi fiuktól, — akiknek

pajkossága olykor meg is kacagtatta. Szíve szerint nevetett, mikor egy hajtó azt mondta:

— No, nyuszi komám, princ-halál lesz itt mindjárt!

A trónörökös fültövön puffantotta nyuszikomát, amely fájdalomban cigánykezeket vetett és végül véres fejével elterült.

Háta mögött a két vadász a fölbukkanó nyulakra így figyelmeztette.

— Haase rechts. (Nyul jobbra.)

— Haase links. (Nyul balra.)

— Haase grade. (Nyul egyenesen.)

Ha egy madár a hajtók feje fölött keringett, a trónörökös nem lőtt, mert nem akarta, hogy a felött madár a hajtók fejére zuhanjon. Mikor egy halka őz iramlott a mezőn, a hajtók kiabáltak:

— Majd holnap rátok kerül a sor, cimborák!

A trónörökös hátraszólt:

— Lassan. Lassan.

Majd azt mondta az idősebbik vadászának:

— Milyen kedvesek ezek a fickók.

Déli ketőskor megkérdezte Zsákot, hány állatot lőtt idáig

— Császári és királyi fenséged eddig 220 nyulat, 92 fácánt, 10 foglyot és 1 baglyot lőtt.

— Hogy mulat császári és királyi fenséged? — kérdezte Alfonz ögróf.

— Már régen nem szórakoztam így vadászaton. Ilyen kedvemre való vadászterületet nem találtam sehol. Nem hittem volna, hogy ilyen kellemes szórakozásban lesz részem.

...Árpád apánk szelleme ott Pusztaszeren, milyen büszkén halja utódjának süriin hangzó motóját: Haase rechts! Haase links! Haase grade!

A képviselőház ülése.

— December 16-án. —

A folyosón elterjedt hírek szerint a balpárt részéről Pilius, Nagy, Bozóky és Molnár szólnak ma föl, hogy tovább fűzzék Polónyi Géza leleplezéseit.

Bozóky interpellálni is fog gróf Zichy Aladár inkompatibilitása ügyében, amelyet ő abban lát, hogy a miniszter egyuttal a néppárt tagja is, annak a néppártnak, amely a kormány ellenzéke.

Az ülés negyedtizenegykor kezdődik. A jegyzőkönyvet gr. Thoroczkai vezeti. A miniszterek közül jelen vannak: Wekerle, Apponyi, Günther, Darányi.

Justh Gyula napirend előtt indítványozza, hogy a török parlamentet üdvözölje a Ház. (Éljenzés.)

Thaly Kálmán szolt ezután a régi török-magyar barátságáról.

TÁVIRATOK.

A török parlament megnyitása.

Bécs, dec. 16. Konstantinápolyi híradás szerint a török parlament megnyitását január 3-ra határozták.

Rooseveltet bepödrölték.

Newyork, dec. 16. Rooseveltet bepödrölte 56 szenátor becsületsértésért.

Az idegen legió szökevényeit elfogták.

Páris, dec. 16. Az algiri föllázad legiónárusokat, vezérük kivételével, elfogták.

Tisztujtás.

Karcag, dec. 16. Benkő Albert dr. alispán elnökletével tegnap volt a tisztujtás. Heves küzdelem után polgármesterré újra Szentesi Tóti Kálmánt választották meg.

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás!

háztartási cikkekben
és korcsolyákban.

Biró Albert

vaskereskedése

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. szám.

Arjogvák Magyar

Muszkavilág Budapesten. Razzia az orosz menekültek között.

Saját tudósítónktól. — dec. 16.

A héten rablógyilkost kerestek Budapesten. A bécsi rendőrség egy orosz terrorizát gyanúsított meg a főbenjáró bűnnel, s így a budapesti rendőrség is oroszok között kereste a gyilkosnak tartott embert. Azóta a nyomozótról kiderült, hogy ártatlan, de ez az alkalom a magyar székesfővárosnak egy a nagy közönség előtt ismeretlen idegen világot leplezte le.

A razziaszerű kutatás során a főváros falai között egy olyan kolóniára bukkantunk, amely három évtizeddel ezelőtt alakult meg s lassan, észrevétlenül, esztendőről esztendőre erősödött, gyarapodott. A kolónia tagjai oroszok és számuk megközelíti a tizenötezet. Nagy részük mint házaló keresi meg a kenyeret. Nemcsak ócska holmi adás-vevésével foglalkozik, hanem gyümölcsössel és cukorkákkal is háznak. Igen sok azonban iparos pályán működik. Sok közöttük a szabó segéd. Ezek hatalmas műhelyben 50-60-as csoportokban gyáriag készítik a konfekciós üzletek számára az olcsó raktári árut. A szegényebb néposztály igényeit kielégítő női szabók alkalmazzák az orosz munkásokat, akik olcsó pénzért aránytalanul nagy munkát fejtenek ki. A cipőgyárak is szívesen alkalmazzák az orosz menekülteket, mert munkabírásuk és szorgalmuk kétszer akkora, mint bármely más nemzetbeli munkásé.

Ezek az emberek állati életet élnek. Tulzsuolt, piszkos lakásban rongyokon sőt a csupasz földön alusszák át az éjszakát, nappal pedig bűzös levegőjű műhelyekben ötvenen, hatvanan összezsúfolva robotolnak. A napi élelmük alig kerül egy koronába. Meleg ételt hetenként kétszer esznek, de egy sincs közöttük, aki már kis vagyonát ne gyűjtött volna össze. Ezeknek az embereknek az a szándékuk hogy mielőst hazájukban csendesebb, békésebb viszonyok lesznek a Magyarországon gyűjtött vagyonaal haazmennek.

Jelenző jelenet játszódott le a razzia alkalmával az Alföldi-utca 3. számú házban. Az egyik lakásban harminc embert találtak összezsúfolva. A főbérlo orosz ember. Egy szót se tud magyarul, de németül már megtanult. A rendőrség emberei is elszörnyedtek a zsúfolt lakás rémségein. Az orosz mentegőzött:

— De kérem élni csak kell.
— Mi a foglalkozása? — kérdezte Dömjén Benó detektívfelügyelő.

A házmester felelt a zavarba esett orosz helyett:

— Bár az enyém volna az a vagyon, amennyi pénze van ennek az embernek. Nagy tollkereskedése van a pincében és ésszegyűjtött már vagy harmincezer forintot.

És mégis harminc albérlővel osztja meg kis lakását.

A budapesti orosz kolónia a Józsefváros külső részén: a Luiza-, Dobozi-utcákban és a Teleky-téren, az Erzsébetváros külső részén, főleg a Belm-utcában a Józsefvárosban a Konti-, Práter- és Fecske-utcákban továbbá a Terézvárosban a Király- és Szerecsen-utcában tanyázik. A kolónia tagjai személys érintkezést tartanak fenn, sőt állítólag titkos szervezetet képeznek. Nem-regea még két egyesületük is volt. Az egyik a Lövéde-téren, a másik az Akácfa-utcában működött. A rendőrség azonban feloszlatta az oroszok egyesületét.

Budapesten orosz forradalmi bizottság nincs, de a legtöbb menekült szívében radikális szabadságérzet, forradalmi szellem szunnyad s így nem csoda, ha Budapesten orosz terroristák barátságos fogadtatásra találhatnak, sőt a hatóságok elől el is rejtik őket.

A rendőrség most éber figyelemmel kíséri a budapesti orosz kolónia tagjait.

Szerb spiclik elfogatása. Kémekek osztrák egyenruhában.

Távirati tudósítás. — Przemysl, dec. 16.

Tegnap egy csendőrszervező Hurko és Siedliska erődítmények közelében két katonatisztet vett észre, akik az erődítményekről és a környékről fényképfelvételeket készítettek.

A csendőrnek mindjárt gyanus volt a fényképezés és mivel a tiszteteket is láthatólag zavarba ejtette az ő váratlan megjelenése, igazolásra szólította fel őket.

A tiszték csak förték a német nyelvet, ami még növelte a csendőr gyanúját és fegyverét lövésre készen tartva, arra kényszerítette őket, hogy bevonuljanak a Hurko-erődítménybe.

Ott kitért, hogy az illetők szerb tiszték, akik közös hadseregbeli egyenruhában kémkedési szolgálatokat teljesítettek.

A tisztéknél igen sok terepfelvételt, terv rajzot és fényképet találtak. A váparancsnokság szigorú vizsgálatot indított ez ügyben.

NAPIHIREK.

— **Uj mesterkanonok.** A király, a kultuszminiszter előterjesztésére az egri főkáptalannál megüresedett mesterkanonoki stallumra Párvy Antal plébánost nevezte ki és egyben megbízta Krassy Felix helyére, az egri plébánia vezető-sével.

— **Elkobozták a „Simplicissimust“.** A müncheni „Simplicissimus“-t, amelyet Magyarország területéről kiltott a szittya bölcesség, tegnap, mint Prágából táviratozzák, ott elkobozták. A statárium körül rajzoltatott meg némelyes fő igazságokat.

— **Huszezer koronás sikkasztás.** Bécsből jelentik, hogy egy ottani marhakereskedő céget érzékenyen megkárosított egy szabadkai disznókereskedő. A bécsi cég Szabadkára küldte képviselőjét, hogy az ottani piacon sertéseket vásároljon. A cég küldöttje meg is egyezett egy szabadkai ügynökkel egy nagyobb sertésállományra huszonegyezer koronában. Az ügynök azonban, Liezenberger Károly szabadkai cég képviselője a pénzt átadta, megszökött, anélkül, hogy az üzletet lebonyolította volna. A megkárosított cég az összeg öt százalékát ajánlotta fel a sikkasztó ügynök kézrekerítőjének.

— **Titokzatos merénylet.** Peitel Ferenc szabósegéd hazafelé igyekezett az éjszaka a Hernád-utcán. Az István-ut sarkán valaki rálőtt Peitelre de szerencsére csak kalapját írta át a golyó. A

rendőrség megindította a nyomozást a titokzatos ügyben.

— **Muzikaszó mellett a halálba.** Szabadkáról táviratozza tudósítónk: Tóth István cigányprimás, nős ember, de a családjával régtől fogva vizálykodásban él. Kedden is veszekedett a feleségével, aki a vendéglőbe is utána jött. Tóth erre abbahagyta a muzsikálást s a vendégek előtt mellbe lőtte magát. Az életunt primás halálos sérülést szenvedett.

— **Végzetes szánkázás.** Bátor Oszkár 30 éves irodatisztet végzetes baleset érte ma reggel a Zárda-utcában szánkázás közben. A lefelé futó szánkából kibukott és agyrázkodást szenvedett. A mentők lakására szállították. Állapota reménytelen.

— **Talált hulla.** Ma reggel a városligeti kertészház mögött egy ismeretlen férfi hullájára akadt a rendőrség. Beszállították a bonctani intézetbe.

x **Feltűnést keltő** Budapesten az országosan ismert Zélinger-féle készpénzrendszerű I-ső rangú uri szabó-termék zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt, prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

x **Bányai Viktor** (Lipót-körut 24. sz. a.) lakberendezési műtermének lapunkban közzét hirdetése felhívjuk olvasóink figyelmét.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

* **Gyermekek öröme.** A Vígshínlázban holnap, csütörtökön, délután három órakor, bemutató előadás lesz a gyermekek számára, amelyen azonban a felnőttek is jól fognak mulatni. Nem is szólva arról, hogy nincs gyönyörűbb látvány az apróságtól hemzsegő nézőszencziós dolgokuláge kuy,bt ni műtérnél, Komor Gyula új mesejátéka, a „Jóka ördöge“, a színpadra is oly szenzációs dolgokat visz, amik élvezetet szereznek mindenkinek. Többek közt Tanay Frigyes, a Diákélet hercege, mint kómius király lép fel, aki valósgos kuptékat énekel. Vendrey Ferenc tömeges mókákat fog mondokálni. Bardi Ödön pedig mint rendező fog tüneményes csodákat produkálni a gépmesterek és világosítók segítségével. A holnapi nap különben a Vígshínlázban az ördögök napja. Délután a „Jóka ördöge“ kerül színre, este pedig a Molnár Perenc „Ördöge“, mely változatlanul telt házak előtt kerül színre. Ördögös színház ez a Vígshínláz!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A vakmerő család áldozata.** Ezzel a címmel Róna Béla cikket írt egy napilapba almondván, hogy Kaiser József dr. körorvos jó pénzért olyan bizonyítványt adott, amelynek alapján egy özvegy Dntkleviczno nevű asszonyt ép észszel bevitték a tébolydába. Az orvost panaszt emelt a cikkíró ellen, aki fölött Zsitvay Leó elnöklétével ma ítélkezik az esküdtbírótság.

TÖZSDE.

A mai előtőzsde úgy a bel valamin a külföldi politikai helyzet rosszabb megítélésére gyengébb irányzattal kezdődött.

Ajándékok:
ezüsből 2, aranyból 6, ékkövesek 80
ébrészlőórák 4, zsebórák 6, ingaórák
14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben
beszerezhetők

Güti és Szabó ékszerész és órasoknál
Bécsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett.

Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerek gyári áron a ul. Eltörött órák és ékszerek igen kis költséggel helyrehozhatnak, vagy becsesíthetnek. Tessék címünket tárczájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Rum és likőr legfinomabb
előállításához küld utasítást
ingyen
WATTERICH A.
Budapest, VII., Dohány-utca 5.

Legjobb és legszebb
CZIPŐK
BENCZE ÉS TÁRSA-nál
BUDAPEST,
IV., Váci - utca 2.

A KOBRAK-czipők
egyedüli elárusítója a Belvárosban

Kiadja:
A „DÉLI UJSÁG“ LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ESZTERGAPADOK új és használt **SZERSZÁMGÉPEK**
mindennemű
minden méreiben, csődítömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható árért eladók
Telefon 34-36. **Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24.** Telefon 34-36.

KITÜNTETÉSEK:
Budapest, Páris, Liege, Milánó.
TELEFON 65-82.

BÁNYAI VIKTOR
MŰBUTORASZTALOS
Gyár: Váci-ut 74. szám. || **V., Lipót-körut 24.**

Lakásberendezések
úgy modern, mint
klasszikus stílusban.
Tervek, költségvetések díjmentesen

ROYAL ORFEUM COCO

a csodálatos utolsó fellépése a „Maximban” című népszínházban.
Holnap először:
Flu, vagy leány?
 A primadonna | Egy percz késés
 Továbbá 10 elsőrangú attrakció.
 A téliertelen reggeli 5 óráig ROYAL CABARET
 és táncatraktusok.
 Jegyek elővétel díj nélkül a napnál pénzért.
 Bard és Molitor jegyirodáiban a Kontinens dohány,
 nagyteremben váltakozóan.

CLUB kávéház

V., Lipót-körut 16. sz.
 (a Vígyszínház tözsomszédóságában.)
 Színház után vacsora.
 Hideg és meleg buffet.
 Pontos kiszolgálás. ::
 Osszes kül- és belföldi lapok.
 A vigszínházi művészek találkozóhelye.

Megnyilt a Tisza-Szálló

Tisza-szálló épületében
 Budapest, VI., Révay-utca 24. sz.
 Hatvan szoba, villanyvilágítás,
 rézággyakkal. Hónapos és napos
 szobák | fritól fejlebb kaphatók.
 Hónapos szobák ára 30 forint.

Karácsonyi és újévi ajándékok

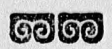
Gramofonok, szentképek,
 tájképek.
 — Olcsó árak —
DEMÉNYI és TÁRSA
 Károly-utca 76.

Pénzelölleggel

beraktározunk butort, zongorát, autot,
 minenemű gépeket és keres-
 keletmi árut, vidékéről is. Butorszállítást,
 költözködést elvállalunk. Legsző-
 dabb kiszolgálás.

**Magyar Kereskedelmi Szállítási
 és Beraktározási Betéti Társaság**
 Budapest, VI., Király-u. 76.
 Király Színházal szemben. Telefon 119-05.

Gruber F. Utóda

Budapest, IV., Kigó-tér 5.
 Raktár: Bekateknőcz, elefantcsont-,
 bivaly-, kauscsk, celluloid-, szarvascsk
 és hajttékben. Toiletiszappan, illatszerek,
 különleges pape eczikkek. Haj-, ruh-,
 festékszító-, borsony-, köröm- és leg-
 kefékben. Bekateknőcz-különlegességei.
 Alapították 1851. évben. Javítások o o
 elvégzésére.

Hölgyek figyelmébe!

Női ruha vállalat.

Kosztümök.	K 32.—
Divatalk.	5.—
Selyemb.	12.—
Szővetblúz.	7.—
Flanellblúz.	3.50
Clothjupon.	3.50
Selyemjupon.	12.—
Pongyolák.	6.10

 Vásznek, női fehérnemű,
 Agygarnitúrák és ruha-
 kelmék rendkívül olcsó
 elárúsítása.
ERDŐS ARMIN
 BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körut 30. sz.

PÉNZT

butorra, zongorára, varrógépre, keres-
 kedelmi árukra, ha azokat bisományba
 :: legjutányosabban beraktározza ::

Balassa Gyula és Tsa
 fiókja
 VIII., József-körut 66.
 Telefon 103-10.

Nagy karácsonyi vásár

Bluzkülönlegességek, kosztümök,
 aljak és pongyolák
Faludi Lászlónál
 Budapest, VI., Andrassy-ut 48.
 (Oktogon.)

Valódi ÉKSZEREK

és ezüstárak
 dus választékban, a leggy-
 szertöbbtől a legfin. kivitelig

KRIEGLER D.
 arany- és ezüst-ékszerárak
 gyára- és eladási üzlete
 IV., Károly-körut 24.
 ALAPITTATOTT 1870

Diszkontlevekkel, aranyérmekkel és rend-
 jellettel kifizetőre bel- és külföldön.
TELEFON 17-18.

EREDETI Müncheni Tafel- Pschorbräu

főraktár
PÁL (P. ISSER) HEYRIK
 cégénél
**Budapest,
 Dohány-u. 57.**

Szétküldés az ország
 minden irányában, hor-
 dókban, palacsztokban.
 Viszonteladók na-
 gyobb kedvezmény-
 heu részesülök.
A t. cz. gazdaközönség
 az iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884. év óta
 eunadó gazdasági és iparszemélyzetet első jező
 irouamat. Üzletiüzletek gépezet, kovacsok, moim-
 rok, szeszűzők, kerék-zok, kocsiság és tevelősséggel
 / nőtöknek ajmuteson elhelyeztetnek Kerkauer
 Armin, VI., Nagyterem-utca 25. sz. Telefon 85-77.

ON BÉRELI
 EGY ÓCSKA
 ZONGORÁT VAGY
 PIANINÓT ÉS
KIDOB-
 12 HAVONTRA 12 VAGY 16 HÓNAPRA
 KÖLCSÖNDIJÁT VEGRE PÉNZT
 KIADTA ZONGORÁJA NINCSEN
HA FIZET
 HAVONTRA 20 KOROHÁT KAP EGY KIVÁLÓ
 GYÁRTMÁNYU LEGMODERNEBB
 PAROMPÉDALOS ÉRCZPÁNCÉLTÖKÉS
 KERESZTHŰROS-TETSZESE SZERINTI
 SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT
 NEM-IRÁRÁ VÁLTÓT, NEM ÁLLIT
 REZEST ÉS NEM FIZET BANKNAK
 KAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONA
 LESZ A ZONGORA. ILYEN IDEÁLISAN
 SZOLID LIBERÁLIS MÓDON
 KAPNÁTO KIZÁRÓLAGOSAN
CSAK
STERNBERG-DEZSŐ
 ZONGORA ELADÁSI ÉS KÖLCSÖNZESI TELEPÉN
 BUDAPEST VI., LISZT FERENCZ-TÉR 9.
 ZONGORÁK BECSERELÉSE JAVÍTÁSA HANGOLÁSA LEGKÜLSŐSÉGBEN

Pénzt butorra,
 zongorára, butort, zongorát, hintót, auto-
 mobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt,
 stb. feltűnő jutányosan beraktározunk.
Tauszik és Tarsa VI., Gyár-utca 21.
 telefon szám 88-97. Már beraktározot
 tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk.
 Ügynökök és üzletajánlók magas jutalékban
 részesülnek.

Legkedvesebb
 karácsonyi ajándékok
BAUER SAMU
 cukrászdájában
VI., Andrassy-ut 6.
 Buffet, hidegtelek, halak, szánya-
 sok, húsfelek a legfin. kivitelben,

Aki szép akar lenni
 az használja a közönség által sokáig elismert
Junó paszta, Junó krém
 és Junó szappant. Kapható:
Török József
 VI., Király-utca 12. sz.
Neruda Nándor
 Kossuth-Lajos-utca 7. és
Nádor gyógyszerár
 Váci-körut 17. sz.

Új rendszerű butorok. Butorok csakis
 a legjobb kivitelben kap-
 na ok készpénzért v. banknál törleszthető
 részlete. Balass és Tarsa butorra-tárában
 Budapest, VI. ker. Révay-utca 3. Váci-
 körut mellett. A vásárolt butorok értékét
 egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a
 banknak marad adósa, máltal a butor
 mindenkinek készpénzárba számíthatjuk.
 A bankötletét sem részlegzős, sem egyebb
 költseg nem terheli.

TREPPER SAMUEL
 órás és ékszerész
 Budapest, VI., Váci körut 5.
 Gazdag választék. Brillians ékszerekben nagy raktár. Külön-
 legességi ezüst, arany és fémórákban. Alkalmi ajándéktár-
 gyak a legcsekélyebb összegben is. Kovác-olttömör jeggyü-
 rük minden nagyságban és súlyban. Szigoruan szolid árak.
TELEFON 67-67. **TELEFON 97-67.**

Sternberg Armin
 és Testvére
 és és királyi udvari hangszergyár
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz.
 Képes árjegyzék mindennemű hangszerről kü-
 löntőlön kiadásban, mely ingyen és barmenus
 küldetik, csak megnevezendő, hogy milyen
 cikkről kívántatik.